

יוסף חסדי ורחל

1623

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויה ז"ל שנלב"ע ביום ז' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מרחשון התשע"ז

"הכרת הטוב"

בפרשת השבוע מצוה אותנו התורה כיצד להתיחס לעמים השונים כאשר באים להתגייס ולהשתלב בתוך עם ישראל, כאשר מגיע גר עמוני ומואבי ורוצה לשאת אשה יהודיה לא מרשים לו, ואיסור זה נשאר קיים לעולם. מאידך גר מצרי מותר לו לשאת אשה מישראל כעבור שלשה דורות. השאלה היא מדוע הופלו עמון ומואב לרעה ואלו המצרים ששעבדו קשה את ישראל השליכו ילדיהם לאור, שחטו תנוקות ורחצו בדמם, הותרו לבוא בקהל כעבור שלשה דורות?

חז"ל מגלים לנו נקודה חשובה במערכת היחסים בין אדם לחברו. אבן יסוד בתורת ישראל היא מדת הכרת הטוב, כאשר יודע אדם להכיר טובה לחברו על שהטיב עמו בלי ספק ידע להכיר טובה לקב"ה המחיה אותו בכל רגע ומספק לו כל צרכיו, אולם אם נחלשה מדה זו והאדם הפסיק להעריך ולהוקיר את מטיבו הרי קצרה הדרך לכפירה בקב"ה.

חז"ל ראו בדברי הכפירה של פרעה שאמר מ' ה' אשר אשמע בקולו, תוצאה מזה שהתעלם מתרומתו של יוסף להצלת העם המצרי בשנות הרעב. מי שיכול לכפור בטובת חברו, יכפור בסופו של דבר גם בטובתו של מקום.

עמון ומואב היו ילדי לוט. כידוע לוט היה צריך למות בסדום, כאשר המלאך הפך אותה, ונצל בזכות אברהם. אם כן עמון ומואב קיימים בזכות אברהם, לפיכך היו צריכים להכיר טובה לצאצאי אברהם העוברים סמוך לארצם, ולתת להם לעבור ולקדם אותם בלחם ומים. במילים אחרות, הם היו כפויי טובה כלפי בני ישראל אשר לאביהם חבים הם את חייהם.

אדם שהוא כפויי טובה מעביר בלי ספק מדה זו לזרעו אחריו לכן אסרה התורה לעמוני ומואבי לשאת בת ישראל. מאידך המצרים הטיבו לישראל וספקו להם אכסניה בתקופת השעבוד, אמנם הם שעבדו אותם אך השעבוד היה בגורת ה' ולא בגלל שהמצרים רצו לכתחלה לשעבד את עם ישראל. לכן עמון ומואב שהיו כפויי טובה נאסרו לבוא בקהל והמצרים הותרו לבוא כעבור שלשה דורות.

עתה, בחודש אלול מן הראוי שכל אדם יתבונן בחסדי ה' ובניסיו הגלויים והנסתרים שבכל יום עמנו. לתת את הדעת על העובדה שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם ולהתחזק בתורה ובחסד שהם כלי נשק יעילים להשביט אויב ומתנקם.

בתעלה

שבת ט' אלול ה-תשפ"ו
פרשה: כי תצא
הפטרה: רני עקרה

הדלקת נרות - 18:58
צאת השבת - 19:49
ר"ת: 20:39

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:50

כי תצא	כי תבא
עמוד השחר: 4:43	4:49
זמן טלית: 4:50	4:56
זריחה: 6:11	6:16
חצות: 12:45	12:43
מנחה גדולה: 13:18	13:16
שקיעה: 19:19	19:10

הנהגות מרן

אשרת לשרת כרב ראשי בתל אביב, קבע מקום תפילתו בבית הכנסת הגדול "אוהל מועד" וראה שהכוהנים מתחילים מעצמם לומר תיבת "יברכך", כמו שכתב מרן השולחן ערוך. ולא רצה לשנות להם המנהג. אלא שבדבריו הסביר הטעם שצריך להקרות לכהנים כל מילה ומילה, ומאז נשתנה המנהג על פי רצון השליח ציבור והכוהנים.

העלון לרפואות
מנשה בן דוד וברוריה
מרת אחוה יצחק בת רחל
ולע"נ תמי' ש' שלום בר שמוחה ז"ל
חמתי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"האנחה שפסחה בלב ים" ד'

ספרו for son

"הנה היא, מרכבת הסולטן", לחש הגבאי לאורחו הנכבד, במרומי עליית הגג, "היא מתקרבת מדחוק. תכף נבחין בסולטן ונוכל לברך"...

דקות ספורות חלפו. המרכבה עמדה ממש מתחת לחלון ביתו של הגבאי. ואז, לפתע פתאום, נשמעה קריאתו של הסולטן: "עצרו".

"מה קורה כאן?" לחש הגבאי באימה, "מדוע הסולטן עוצר את מרכבתו מתחת ביתי?"

חיוורונו העמיק כסיד כאשר הבחין בחייליו של הסולטן מדלגים בקלילות אל מדרגות ביתו, אולם לא היה לו את מי לשאול. מה חטאו ומה פשעו.

"נצטוונו להביא לפני הסולטן את היהודי שעמד כאן, בעליית הגג" העירה אותו קריאתם של החיילים.

פיו נפתח ונסגר חליפות וכל גופו החל מרתת, ואפשר שנשמתו היתה פורחת מגופו אילולי התייצב רבי שמואל בעוז מול החיילים ואמר: "אני הוא שעמדתי מול החלון. הנני ואבוא עמכם".

החיילים נטשו את הבית, כשרבי שמואל צועד ביניהם. והגבאי, בשאדית כוחותיו, עוד הספיק להבחין מן האשנב שבעליית הגג, כיצד קם הסולטן ממקומו, קד קידה עמוקה בפני רבי שמואל ומושיבו לימינו, במרומי מרכבת המלכות.

תדהמתו של הגבאי היתה גם תדהמתם של השרים, שנלוו לסיור המלכותי. אולם רק בסיומו של הסיור, בעומדם בהיכלו של הסולטן, בין עמודי השיש והשטיחים הפרסיים, העזו לשטוח את תמידתם.

"אדוננו ירום הודו", העזו לשאול, "וכי מה ראה לחלוק כבוד ליהודי מן השורה?"

"וכי האם באמת שואלים אתם?" השתומם כנגדם הסולטן, "וכי האם לא ראיתם את עמוד האש היורד מן השמים עד לאותו חלון קטן? אור פניו של האיש הזה אינו מן העולם הזה, אני ראיתי את האור, ואם טחו עיניכם מראות התכבדו וסורו נא מעל פני".

העלון לרפואות והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "for son" תתן בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 18 ש"ח.
כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 12 ש"ח.
הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251 הכמות מוגבלת

מנויים: לקבלת העלון חנים במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

הלכות חול המועד
הלכות חול המועד "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

הקדמה להלכות חול המועד

ודבר המוסף הבל היינו דבר שתכונתו להוסיף חום בתבשיל, ודומה הוא בכך להטמנה ברמץ. ודבר שאינו מוסף הבל היינו דבר שתכונתו רק לשמור את חום התבשיל שלא יצטנן, אבל אינו מוסף חום בתבשיל, ולדעת כמה פוסקים, אפילו אם הוא תבשיל שאינו מבושל כל צרכו, אין כיסויו בדבר שאינו מוסף הבל יכול להוסיף על בישולו כלל, ויש חולקים ואומרים שאף דבר שאינו מוסף הבל, אף על פי שעיקרו אינו אלא כדי לשמור את חום התבשיל, מכל מקום עצם הדבר שההטמנה שומרת על חום התבשיל, ממילא שמירת החום במשך זמן מסוים מוסיפה מעט על בישולו.

ולהלן יבוארו פרטי הדינים לענין הטמנה מערב שבת ולענין הטמנה בשבת עצמה, ואיזה דברים נקראים מוסיפים הבל ואיזה דברים נקראים אינם מוסיפים הבל.

הטמנה בדבר המוסף הבל ובדבר שאינו מוסף הבל

ב. אסרו חכמים להטמין תבשיל בשבת אפילו אם מטמינו בדבר שאינו מוסף הבל, מפני שגזרו חכמים שמא יבוא להרתיח את הקדרה בשבת, כלומר, שיש לחוש שמא כשירצה להטמין את הקדרה בשבת ימצא שנצטנן התבשיל, וירתיחנו בשבת. אבל בערב שבת מותר להטמין תבשיל בדבר שאינו מוסף הבל, ואפילו אחר שקיעת החמה בזמן בין השמשות מותר להטמין תבשיל בדבר שאינו מוסף הבל.

ואסרו חכמים להטמין תבשיל בדבר המוסף הבל ואפילו כשטמין בערב שבת, וכל שכן שאסור להטמין תבשיל בדבר המוסף הבל אחר שקיעת החמה בזמן בין השמשות, מפני שחששו חכמים שאם נתיר לו להטמין התבשיל בדבר המוסף הבל, יבוא להטמינו ברמץ (דהיינו אפר חם) שיש בו גחלים, ויבוא לחתות בגחלים בשבת.

הטמנה מערב שבת לצורך מוצאי שבת

ג. רבותינו הגאונים והראשונים נחלקו אם מותר להטמין חמין מערב יום הכפורים לצורך מוצאי יום הכפורים, ולמנהג הספרדים ועדות המזרח ההולכים אחר הוראות מרן השלחן ערוך, יש להקל בזה ואפילו לכתחלה, אבל האשכנזים נהגו להחמיר בזה.

חלילה בעבירות, וטימא את גופו הנמשל לביתו של הנשמה. כאשר הוא שב בתשובה, הרי זה כבנין בית חדש. מה יעשה שלא ישוב לחטוא? יבנה "מעקה", כלומר יציב לעצמו גדרים וסייגים, שימנעוהו מליפול בשנית.

עוד זאת: "ולא תשים דמים בביתך". כסף מכונה בשם דמים. אל תאגור את כל הכסף לצורך גופך, אלא תקציב סכומים נאים לצדקה.

שמה תאמר, שמה שתתן לצדקה יחסר לך? לא ולא, דע לך, שלא יחסר לך מאומה. אם צריך היית להרויח מאה זהובים, ונתת עשרים לצדקה – יתן לך הקב"ה מאה ועשרים. ואם לא נתת – לא תרויח אלא מאה. וזהו "כי יפול הנופל ממנו". בין כך לא יהיה יותר ממה שנקצב, והנתינה לצדקה אינה מגרעת ומחסרת מאומה.

"לא תתעב מצרי, כי גר היית בארצו"

במילים ספורות השמיענו הרמב"ם ז"ל את לקח המצוה, בספרו "מורה נבוכים": "כל מי שנוקטת לו אי פעם, וכל מי שנהנית ממנו, ובאה עליו עת רעה – ואפילו הרע לך אחרי כן – חובה לגמול לו זכותו על מה שקדם".

"זכור את אשר עשה ה' אלוך לך למרים"

כתב הרמב"ם ז"ל, וזה לשונו: לפי דעתי שהיא מצות עשה ממש, כמו "זכור את יום השבת לקדשו", "זכור את אשר עשה לך עמלק", כולם מצוות, אם כן גם זה כמותם. והיא אזהרה מלדבר לשון הרע. יצוה במצות עשה שנוכח העונש הגדול שעשה ה' לצדקת הנביאה, שלא דיברה אלא באחיה גמול נפשה אשר אהבתו כנפשה. ולא דיברה לפניו, שייבוש, ולא בפני רבים, רק בינה לבין אחיה הקדוש (אהרן) בצנעה. וכל מעשיה הטובים לא הועילו, גם אתה, "אם תשב באחיק תדבר, בבן אמך תתן דופי, לא תנצל"...

וסיים את דבריו באומרו: "בכתוב הזה אזהרה גדולה בו, להמנע ממנו (מלשון הרע) בין בגלוי בין בסתר, בין במתכוין להזיק ולבזות בין שאין מתכוין להזיק כלל, וזו מצוה מכלל תרי"ג מצוות".

"בן סורר ומורה... זולל וסובא"

חז"ל כבר שאלו: וכי משום שגנב ואכל תרטימר בשר וחצי לוג יין, נגזר דינו להריגה? כבר אין לו תקנה, ואין ממנו תקוה?

רש"י ז"ל מביא את דברי הגמרא, שהתורה חותה את תהליך התדרדרותו עד לאבדנו, חלילה. אבל זאת גופא יש להבין, וכי גניבה פשוטה וחלילה וסביאה הם ערובה להתדרדרות חסרת מעצור?

רבינו אברהם אבן עזרא ז"ל עונה על כך, ותשובתו נוקבת ומעוררת לחשבון נפש. וזה לשונו: "והנה זה (הנער) הוא כמו אפיקורוס (כופר בעיקר), כי לא יבקש חיי העולם הזה כי אם (כדי) להתענג בכל מיני מאכל ומשתה".

אדם, שאין לו בעולמו אלא סיפוק תאוותיו, שבראש מעייניו מילוי תענוגיו, אין לו תקנה.

האדם צריך לדעת, שיש תכלית ומטרה בעולם, שיש תכנים רוחניים, יש תורה ומצוות, יש חיים לאחר המוות וצריך להתכונן לקראתם. שיש דין, ויש דין. או אז יש מעצור לתאוותיו, יש סייג לרצונותיו, יש בלם למעשיו. אבל אם חיינו סובבים סביב עצמו ותשוקותיו, הריהו סכנה לעצמו ולחברה.

"כי אמרתי, רק אין יראת אלוקים – והרגוני", חלילה וחס.

"וכי יהיה באיש זוטא משפט מות, והומת"

כאשר המקובל האלקי רבי משה קורדובירן זצ"ל נפטר, השתתף האר"י הקדוש זצ"ל בהלוויה וראה את עמוד האש שירד מן השמים והלך לפני המיטה.

פתח האר"י הקדוש ואמר: "וכי יהיה באיש חטא משפט מות, והומת". חז"ל אמרו, שהמילה "איש" מציינת את הכשרים והצדיקים. ואם כן, נשאלת השאלה כיצד יתכן שבאדם כזה שולטת המיתה, הלא לא חטא מימיו? התשובה היא: "ותלית אותו על עץ", תלה את סבת מיתתו בחטא אחר, הדעת, שהביא מיתה לעולם.

"כי תבנה בית חדש, ועשית מעקה לגגך"

פירש רבינו בן איש חי זצ"ל: אדם שהסתבך

"כי תצא... ונשמרת"

כאשר יוצאים למלחמה, ואפילו למלחמת מצווה, צריכים שמירה מיוחדת מפני התדרדרות רוחנית, לכן אומר הכתוב: "כי תצא מחנה... ונשמרת".

וכי אם לא היו יוצאים למלחמה לא היו נשמרים מדבר רע?

שואל תוספות הראש ועונה: השטן מקטרג בשעת הסכנה וצריכין יותר שימור לעשות תשובה.

השטן – בגימטריה זה שס"ה. יום אחד בשנה אין לו, לשטן, כוח לקטרג. ומתי חל יום זה? זהו יום הכיפורים.